

“ASA CHI”

REVISTA ȘTIINȚIFICĂ LITERARĂ

Comitetul de Redacțiune : Dr. D. Cantimir, I. Negre, Grigore H. Lazu, C. Hogaș și V. C. Buțureanu cu colaborarea membrilor Societății „Asachi.”

CATE-VA CUVINTE DESPRE

TRICHINA

Istoricul Trichinei. Trichina este, după opinia mai multor autori, o boală care de sigur a existat încă din timpuri foarte vechi.—Se presupune că exista încă din timpul lui Moise, căci, legea lui Moise vine și declară că carnea de porc ca ne curată și o exclude cu totul din aliment—Se știe însă, fără îndoială, că în acele epoci se observă numeroase cazuri de boale, foarte grave, provenite din alimentațiunea cu carnea de porc și se poate afirma cu siguranță că, legislatorul ebreilor n'a fost motivat în decretarea ordonanțelor sale așa de severe, dacă ar fi fost chestiunea numai de niște simple indispozițiuni provenite din carnea de porc.—Această aserțiune este mai puțin ipotetică, căci nimeni nu poate afirma că trichina n'a făcut parte din un grup de cazuri patologice prea obscure atunci, și mai bine cunoscute astăzi.—*Tenia* ne vine în ajutorul acestei presupunerii, căci mult timp nu s'a cunoscut originea acestui helmit. În zilele noastre știința a dobândit cunoștința cea mai pozitivă cu vermele cunoscut sub acest nume, provine din sămânța cysticercului celulos a porcului, provocând la noi *Tenia Solium*.

S'a crezut că legea lui Moise fusese decretată numai pentru a apăra pe om de *tenie*;—cu toate acestea, acest părăsit este mai puțin pernicios; însă dă naștere la accidente morbide frecvente și se expulsează din organism cu facilitate. Dacă s'a supozat că ebreii aveau cunoștințe de transmițiunea diverselor boale, nu este rațional de a admite, că acele boale erau cauzate de trichină, cel puțin tot atât ca-și de *tenie* sau de alte afecțiuni.

De la acele epoci medicina a făcut un imens progres; nimeni nu poate contesta dar că trichina s'a lasat în obscuritate.—Această situațiune singulară provine din mai multe cauze, care se reduc la trei, mai principale: 1) Simptomele, care caracterisează această afecțiune, sunt comune cu multe alte boale și înșală ast-fel diagnosticul medicilor. al 2) Inspecțiunile și ezamenile microscopice erau altă dată mai puțin frecvente că astăzi (la noi și astăzi sunt puțin puse în practică) și greșelile explicațiunilor sau lămurirelor, se atribuea unei însărcinări sau unei cauze necunoscute ce se perd în domeniul supozițiunelor, și al 3) cea mai mare parte din bolnavi nu se simt înmediat atacați, după consumarea cărnei trichinoasă, și supozițiunile ce se aduc, sunt voluntare asupra cauzelor mai puțin aparente ¹⁾. Tratate de medicină legală conțin un imens număr de morți ocazionate de cărnuri afumate (diferite mizilicuri preparate din carne de porc) și se atribue la o învecinare. Se crede la formațiuni de cyanure, la fermentațiuni putrede etc. căci nici o dată nu se inspecta cu destulă serioșitate, și nici de cum cărnurile, și analiza chimică n'a descoperit nici o dată prezența unei otrăvi minerale, ceea ce ar fi prea monstros în timpul nostru, a admite o substanță toxică în suncă, și a recunoaște inveninarea acolo unde nu se găsește nici un agent desorganisor

¹⁾ *Tratat Baniou.*

Medicii Români n'aù studiat cu destulă serioșitate trichinoza, căci, unora poate le-aù lipsit mijloacele necesare de a cerceta existența sau neexistența acestui părăsit; alții aã considerat aceasta ca o curiositate științifică, crezindu-se achitați de această sarcină cu puținul timp disponibil. Modul acestei conduite mai derivă încă din puțini bolnavi ce aù fost sau s'a încrezut a fi atinși la noi de aceasă boală; pe când în Germania, Anglita, America etc. țeri unde se consumă multă carne de porc crudă, și un mare număr de indivizi atinși, a forșat pe oamenii speciali a se ocupa cu mai multă serioșitate de desordinile ce vedeau ca se multiplică înprejurul lor provocote de acest părăsit.

Prin urmare trichina a existat în România? Asupra acestui punct nu putem responde cu destulă siguranță, căci la noi se mănâncă puțină carne crudă de porc. Este adevarat, cu toate acestea că se mănâncă, și prin aseasta se expun la infecțiunii. Sunca crudă este astăzi destul de căutată; consumația sa devine zilnic mai comună și mai cu deosebire în orașe mari unde ea formează un complement considerabil în alimentațiunii, și a cărei pericol este cu atât mai mare cu cât acest comestibil este mai succulent și mai proaspăt. Mulți sunt, căroră fie din place, fie din punctul de vedere că este mai nutritivă carnea fragidă și de culoare roșietică, să dedau la măncarea cărnei preparate cu sânge sau semi-crudă.— Aceste considerațiuni sunt suficiente pentru a explica esistența boalei trichinoasă și la noi, aduse prin cărnurile străine după cum am zis mai sus.

În tot casul este mai logic de a supoza că noi nu suntem și nu vom fi tot dea-una feriți de acest reu, și este mai bine de al cunoaște mai din timp de cât de a ne legana într'o falsă siguranță, căci în câte-va localități ea s'a manifestat ca epidemie: (1) *Febre Typhoide*,

(1) *Treatat Benion*,

Desenterie, sub o formă particulară, care se asemănă mult cu epidemiile ce s'a observat în Germania și care au fost datorite cărnei trichinoase. De aceea se admite posibilitatea că într'un moment această boală poate se vie, și să se arăte șt la noi cu toată furia ei; prin urmare este important de a cunoaște mai din timpuriu inamicul și de al combate cu succes; căci aci nu se discută de un părăsit mai mult sau mai puțin incomod, de un accident mai mult sau mai puțin neplăcut disgustător, ci de o afecțiune repede, dureroasă și foarte adesea mortală.

Trichina a fost observată pentru prima dată în Londra în anul 1832 de Dr. Hilton, care a considerat'o ca cysticerc; aproape în aceeași epocă Dr. Paget, care după ce a studiat'o, a numit'o: *Trichina Spirală*, din cauza poziției ei întoarse și filiforme.— Tocmai în anul 1860 la Dresda, s'a atribuit trichinei, mortalitățile, ce avusesse loc; profesorul Denker examinând cu microscopul muschii unei femei, moartă de o maladie necunoscută, a fost mirat când a găsit o enormă cantitate de trichina liberă și vie; el s'a informat că cu patru săptămâni mai înainte acea femeie a mâncat carne de porc, care a fost atinsă de trichină. Trichina a fost studiată cu multă serioșitate, în cea mai mare parte a țărilor civilizate, după care s'au luat aspre precauțiuni, prin regulamente speciale, pentru inspecțiunea a tot feliu de cărnuri, și examinarea microscopică a cărnei de porc și a preparatelor ei. Trebuie se spun cu tristeță, că numai în România inspecțiunea cărnurilor, cestiunea atât de importantă pentru sănătatea publică, este lasată cu totul la voia întâmplării. În Anglita în anii 1832 și 1835 trichina a fost studiată de Hilton și Owen făcând descrițiuni și după ii Paget, Farre, Wood și alți autori din diferite țeri, publicând diferite și însemnate memorii. În Ger-

manla spre finele anului 1860, s'a ocupat foarte serios de această afecțiune, din cauza mortalităților ce au produs sub forma endemică sau epidemică. D. Virchow și Köstner au făcut lucrări însemnate asupra acestei boale. În 1866. Franța temându-se de invaziunea acestui reu, a obligat pe medici de a studia cu seriozitate această afecțiune prescriind mijloace preservative. Trichina interesează ca rezultat mai specialmente sănătatea omenirei. Medicii au fost cei întâi care au provocat în Franța primele investigațiuni și au dirijat cele mai numeroase cercetări, în urma cărora guvernul a însărcinat o comisiune specială din scoala de medicină veterinară din Alfort, spre a obține cunoștințe mai exacte, luând măsuri de a economisi și a apăra populațiunea de învaziunea acestui reu.

istoricul Trechinei. Trechina este un animal ovo-vivipar și microscopic, aparținând familiei vermelor protozois. Ea este mică, și feli-forma, ea dobândește de odată o lungime de 2 milimetri, și nu este destul de transparentă, lucru care rezultă din puțină dezvoltare a organelor sale, și ar fi posibil de a-i contesta prezența, fără să aibă trebuința de o lentilă de mari dimensiuni. Trichina închistată oferă numeroase puncte asemănându-se cu cysticercu, care există la om și mai cu seamă la porc; însă ea nu poate fi confundată cu cysticercu, acărui dimensiune este mult mai mare.—Trichina se prezintă sub trei forme, după regiunile ce ea ocupă și fazele dezvoltării: forma embrională, musculară și intestinală. Când Trechina este situată în grosimea unui mușchiu, ea este zisă musculară și se găsește închisă într'o capsulă, numită Kyst. În această din urmă dezvoltare a sa, ea se oprește și dacă această capsulă este de o formațiune recentă, abia se poate distinge pentru că este incoloră; și dacă este mai veche, conține un depozit văros, opac, când atunci se poate cunoaște sub aspectul unui mic corp.

C. Ivlef

(Va urma)

R A P O R T U L

*manifestărilor sufletești ale națiunilor cu manifestățiunile
sufletești individuale.*

Studiu Social

După Dr. E. REICH „STUDIEN etc.“

Observând o națiune, adică, o colectivitate de oameni videm, că ființele individuale care compun această colectivitate, au comune trăsăturile caracterului. Fie-care ființă reprezintă singură o lume, un cosmos; fie-care familie, fie-care viță, fie-care clasă, fie-care națiune formează câte o lume aparte, câte un cosmos.—Existența acestor individualități este însă relativă, fiind că una n'ar putea exista fără alta. Un ce comun, pe care îl au în caracter, este legătura care le unește mai mult sau mai puțin solidar, și le sudează în un organism social.

Aceste trăsături comune însă ale caracterelor lor sunt în legătură strânsă cu organismul fizic al ființelor individuale; de unde rezultă, că și organismele lor vor manifesta fenomene identice.

Dacă manifestățiunile vieții sufletești și morale ale unui om, se numesc sufletul lui, avem drept de a numi manifestățiunile unei colectivități, ca de pildă ale unei familii, unei clase unei națiuni, sufletul său spiritul ei, și în acest înțeles, o națiune, un popor are un suflet, un spirit. Cea ce numim dăci sufletul său spiritul unei națiuni, este forma sau suma manifestățiunilor vieții intelectuale și morale ale ființelor individuale, care o compun.

Acest suflet sau spirit, așa zicind colectiv, se poate compara cu colectivitatea tonurilor unei orchestre. Tonurile decurg din o cantitate oare-care din instrumentele orches-

trei; cu toate aceste formează o singură armonie, care nu este alt ceva, de cât colectivitatea tonurilor. Precum un concert muzical depinde direct, de la individualitatea executorilor, care compun aceste grupuri, ast-fel spiritul unei națiuni deprinde direct de la activitatea, de la moralitatea, de la moravurile claselor, grupurilor, familiilor și indirect saū în ultima linie, de la ființele individuale.

După ce s'a constatat ast-fel esistența unui suflet saū spirit al națiunilor, se va cerceta, în rândurile următoare, raportul între manifestațiunile intelectuale și morale al indivizilor și între manifestațiune intelectuale și morale ale națiunilor întregi. Viața unui popor se poate cunoaște după forma manifestațiunilor intelectuale pe care ne oferă totalitatea indivizilor din care se compune și după fenomenele intelectuale ce ni le ofera individualitățile singulare.

Poporul se compune din unități, pe care le putem privi ca organele organismului poporului, precum făceaū antciū.

Organismul unui popor atârna de la calitate, și de la activitatea organelor, care îl compun, și, din această cauză, cunoștința aprofundată a firei manifestațiunilor și condițiunilor vieței indivizilor, este necesară, pentru a cunoaște firea unui popor.

Baza vieței sufletești a unui popor, sunt manifestațiunile morale a unităților ce l compun, saū totalitatea funcțiunilor sistemului cerebro-spinal a nervilor.

Funcționarea celui din urmă este tot-dea-una condiționată prin structura sa și prin raportul seū cu cele-l-alte organe. Atențiunea noastră trebuie se fie dară țintită înainte de toate, asupra sistemului cerebro-spinal al nervilor și asupra raportului acestuia cu cele-lalte organe.

Manifestațiunile sufletești ale unui popor, sunt cu atâta mai intensive, cu cât, în acel popor, se află mai multe ființi cu un organism superior și cu o dezvoltare mai perfectă.

Macar, că cultura unui om, orî cât ar fi ea de însemnată și de perfectă, se raportează înainte de toate, la viața sa sufletească, și la funcțiunile cerebrului, totuși nu ne-o putem închipui, fără dezvoltarea calităților fizice, potrivite dezvoltărei morale.

Pentru ca funcțiunile sufletești să ajungă la un grad superior de dezvoltare, este de nevoie un grad superior de cultură serioasă.

Dacă ea există, se poate spera ca un popor să poseadă un mai mare număr de organisme superioare. Spiritul unui popor stă, în cea mai strînsă legătură, cu cultura.

Organismul omului se perfecționează treptat, cu progresul culturei.

Comparând craniurile unei și aceleiași națiuni, în aceeași țară și din diferite epoce, găsim, că progresul civilizațiunei stă în raport direct cu dezvoltarea craniurilor. Progresul, în privința spirituală, este rezultatul direct al unei perfecționări a organelor, cari compun cerebrul și a preponderenței relative a cerebelului asupra cerebrului. Această preponderență a cerebelului asupra cerebrului, atîrnă de la capacitatea și forma craniului, așa că diferențele capacetelor variază după epocele, din care provin craniurile.

Paul Broca a publicat în „Mémoires d'Antropologie T. I. 1871“, foarte interesante studii comparative asupra craniurilor populației Parisului, atît din trecut, cât și din present. D-sa a cercetat, în privința capacităței, mai multe craniuri provenite, atît din secol al XII-le cât și din secol al XIX-le. Craniurile cercetate aparțineau, parte membrilor din societatea aristocratică, parte aparțineau plebeilor.

D-sa a găsit că:

125 craniuri aristocratice, din secolul al XIX-le, aveau o capacitate medie de 1461, 53 centim; cub.

115 craniuri aristocratice, din secolul al XII-le, aveau o capacitate medie de 1425,98 centim. cub.

117 craniuri plebee, din secol al XII-le, aveau o capacitate medie de 1409,31 centim. cub.

Mai departe, a rezultat, din cercetările D-lui Paul Broca, că, în cât privește capitele din secolul al XIX-le, craniurile claselor superioare arătau o capacitate medie de 1485,93 centim. cub. și acele ale claselor inferioare numai 1403,14 centim. cub. Din aceste constatări, se poate trage multe concluziuni,

Clasele adivarat culte, ale populației Parisului, adică clasele superioare, au făcut, începând de la secolul al XII-la, un mare progres, întru cât privește mărimea și dezvoltarea craniului; în timp ce clasele inferioare progresară foarte puțin. Fiind-că capacitatea craniului și mărimea cerebrului, de o parte, iar de altă parte inteligența, stau în legătură de cauza și efect (in necsausal), conchidem, din faptele relatate că: straturile superioare ale populației parisiane sunt astăzi, spiritualmente, mult mai înaintate de cât cum, tot aceste straturi, erau cu 700 de ani în urmă, și că această perfecționare a dat loc și material unei însemnate progresări a civilizațiunei.

Tot-o-dată conchidem, că straturile inferioare ale populației parisiane, n'au ajuns pe compatrioții lor mai culți; și macar că straturile inferioare și-au dat poleiala esterioură a unei civilizațiunii așa de însemnate, totuși ei n'au înțeles cultura lor, și, încercând ași asimila o cultură așa de intensivă, s'au îmbolnăvit de nemistuire morală—ba—mai mult încă, au căzut în convulsiune, periculoase.

Multe evenimente istorice, petrecute la Paris, își au sorginta în această împrejurare, și, fiind ca și aiurea lucrurile stau ast-fel, vor trebui reduse fenomenele analoge,

la același izvor. Manifestațiunile vieții morale și intelectuale diferează după stratele unei națiuni, și fie-care strat joacă un alt rol, pe scena nunită isioria lumei.

Am văzut, că unele straturi ale populațiunei au făcut, în decurs de 700 de ani, progrese însemnate în dezvoltarea organismului lor. Cât de însemnate sunt aceste progrese, s'ar pute constata, în mod pregnant, dacă am pute compara capetele, pe care le purtau oamenii din diferitele timpuri mai departate.

Thomas Henry Huxley, în uvragiul „Zeugnisse für die Stellung des Menschen in der Natur uebersetzt von Carus și H. Le Hon în L'homme fossile en Europe“ urmând pe autori ca Schaafhaussen, Schmerling, Fuhratt, au înlesnit prin desemuiri, comparațiunea de craniuri ale oamenilor anteiistorici, cu acele ale generațiunelor contemporane și ast-fel, fie-care este în stare a constata, prin privire personală, justeța celor zise.

D. Virchov în uvragiul seü „Sur les crânes belges anciens et modernes“ a făcut comparațiune între craniurile, provenite din peșterele Belgiei și aeole ale locuitorilor contemporani ai aceștei țeri, și a găsit, că deosebirea între aceste diferite craniuri, este foarte însemnată. Lucrările D-lui Virchov esplică progresul, ce a făcut organismu locuitorilor Belgiei, din timpurile primitive, până astă-zî.

Multe dintre craniurile care s'au găsit în diferite țări, și care erau provenite din diferite timpuri, înfășoșază un tip caracteristic, care ne silește a le clasifica între capetele mai puțin dezvoltate, de cât chiar acele ale negrilor din Australia. Spiritul unei națiuni, compusă din acești oameni primitivi, trebuie să fi fost manifestat, cu totul conform organismului craniului.

Fiind că pretutindine se găsesc alt-fel de tipuri de cra-

pluri și altă măsură de capete. de acea, la fie-care popor era o alt-fel de cultură, sau o alt fel de barbarie, și sufletul său spiritul poporului se manifesta alt-fel la fie-care popor, și lupta tuturor contra toți, trebuia să fie înverșunată și la ordinea zilei ca nici odată.

Din vechime găsim. în cele mai multe țări, două sau mai multe rase, a căror organism ne arată deosebire. Făcând comparațiune între ast-fel de localități și alte țări, care sunt locuite de o singură rasă, vom constata mare deosebire în privința vieții politice, religioase, științifice și chiar a vieții zilnice.

Acolo unde se găsește mai multe rase sau vițe, avem a face cu mai multe tipuri, cu felurite graduri de dezvoltare a craniurilor și a crebrilor, cu felurite limbi sau cel mai puțin, cu deosebite dialecte.

Resultatul acestor divergenți se va manifesta prin sfârșirea ce va face o rasă, de a predomina asupra celei-lalte sau prin acea, că amândouă vor fi ținute în frâu de un despot, care pe desunirea raselor, va întemeia puterea, bogăția și ereditatea sa.

Spiritul națiunilor, acolo unde locuiesc mai multe rase este plecat spre extremi, virtuțile și viciurile vor fi mai pregnante; și dacă ast-tel de țară ar avea nenorocirea de a poseda un guvern, care n'ar ști să împace contrasturile, în un mod uman, atunci spiritul națiunii ar degenera, s'ar demoralisa: Tot ast-fel s'ar întâmpla, dacă un guvern ar sprijini și n'ar avea în vedere, de cât egoismul și interesele materiale care ar fi în detrimentul stărei morale a spiritelor și a inimilor, și care ar ațîța, între rase, discordia.

În o ast fel de stare, organismul poporului nu se dezvoltă regulat; din contra dezvoltarea lui devine, din ce în ce, abnormală; căci atunci desarmonia organelor crebrului

- înlocuește armonia, care este atât de necesară pentru starea sănătoasă a spiritelor.

Zicem disarmonie, căci unele din organele cerebrului se dezvoltă mai tare, pe când dezvoltarea altora rămâne paralizată. Vorbim aici de dezvoltarea mai tare a cerebrului sau a cerebelului.

Să admitem că avem a face cu popoarele civilizate ale Europei. La aceste popoare, care au dinți plantați vertical, se poate găsi, precum arată Anders Retzius în ale sale scrieri etnologice (*Ethnologische Schriften Stockholm 1864*), oameni cu două forme principale de craniu, craniuri lungi și craniuri scurte. Pe oamenii cu craniuri lungi, prin urmare cu cap mai prelungit, îi vom numi *Dolichocephali*, iar pe acei cu craniuri scurte, prin urmare cu cap mai scurt, *Brachycephali*.

Retzius numera, între *Dolichocephali*, pe Gali, Celti, locuitorii insulelor britanice, Scoți, Germani și Scandinavi, iar între *Brachycephali*, pe Slavi, Fini, Afgani, Perși, Turci etc.

Oricum a fi, manifestațiunile vieții sufletești, la popoarele *Dolichocephale* sunt alt-fel de cât acele ale *Brachycephalilor*.

Dacă într'o țară ar locui oameni cu amândouă formele de craniuri, pentru a nu fi în discordie, ar trebui să aibă o dosă însemnată de înțelepciune, o creștere escelentă, sentimentul religios foarte dezvoltat și un guvern foarte înțelept.

Dacă s'ar ivi starea contrară, nu s'ar pute nici înțelege nici împaca uni cu alții.

De altmintrelea este indiferent, căroră, din amândouă principalele tipuri de craniuri, aparțin locuitorii unei țări; dacă contrasturile moravurilor și culturilor dintre dânșii, sunt prea pronunțate, dacă organismul craniului

și cerebrului acestor națiuni diferează prea tare, dacă o parte a poporului e prea cultă și alta prea incultă atunci partea poporului cea cultă, cu pondul preponderent al cerebrului, prin urmare cu preponderența calităților sufletești, va înlocui pe poporul cel incult, pretutindine, unde va fi vorba de guvernare, de administrare, cu un cuvânt, pretutindine, unde va fi vorba de regularea stărei sociale. Poporul cel incult s'ar distinge numai prin munca materială. Spiritul națiunii ar fi atunci reprezentat prin spiritul poporului cult, și numai puține și rare elemente, din celălalt popor, ar găsi loc în mijlocul celui dintâi. Astfel de stare se găsește în Rusia.

Spiritul imperiului rus, în genere, este exprimat prin spiritul națiunilor ruse, polone, slave, germane; aceste formează Rusia intelectuală, pe când Baschirii, Samoiezi, Tunguși, etc. cu toate rudele lor, formează părțile materiale, dară nu morale ale Rusiei.

În țările locuite de o singură rasă, imagina sufletului poporului devine foarte monotonă. Acolo nu se găsesc diferențe de diferite tipuri, și acolo țaranul, și membrul unei alte autorități publice vor merita tot aceeași calificățiune. În astfel de țări, nu găsim nici virtuțile sublime, nici viciurile înflorătoare; extremele lipsesc, domnește o stare prosaică, fără iluziuni; nu întâlnim nici activitate vivificatoare, nici faptele n'au coloritul cel viu al sublimului. Nu se naște acolo nimica grandios, sublim, și toate individualitățile, fie cu predispoziție pentru fapte sublime, fie cu predispoziție pentru crimele revoltătoare, nu găsesc loc unei ocașii, spre a le dezvolta și spre a cristaliza în fapt plăcerile adormite în sinul lor.

Greutatea cerebrului diferează la fie-care popor, la fie-care viață de oameni.

- Facem aici abstracțiune de divergențele individuale și avem în vedere numai mediul liniilor individuale, care compun o națiune.

Cercetările D-lui Iosip Bernard Davis, publicate în uvrăgiu D-sale Contributions Fowards determining the Weight of the Brain in diferent Races of Man Philosophical transactions London 1868, pag. 510, au condus la rezultate foarte interesante, și aruncă o lumină vie în adâncimile vieții sufletului colectiv ale diferitelor națiuni.

Pondul relativ și absolut al crebrului și a organelor sale, ne lămurește asupra activității psihice — Este deci de mare importanță, a determina, nu numai felul structurii, dară și pondul crebrului. Din acest punct de vedere luate, lucrările D-lui Davis sunt foarte importante. Pentru acum ajunge de a aminti greutatea crebrului națiunilor civilizate ale Europei.

Ast-fel Dl. Davis a găsit, că crebrul cântărește.

la :	Barbați.	Femei
	Grame	Grame
Englezi	1425	1222
Irlandezi	1406	1261
Francezi	1338	1206
Spanoli și Portughesi	1369	—
Italieni	1367	1206
Japoni	1350	1264
Suezi	1392	1253
Frisieni	1377	—
Olandezi	1404	1189
Germani	1499	1160
Poloni	1336	—
Boemi	1336	—
Filandezi	1369	—
Ruși	1425	—
Turci	1348	—
Români	1303	—
Țigani	1245	1224

Privind aceste cifre medii, și raportul între ele, ne vine a crede, că asupra sufletului colectiv a națiunilor, influențază, nu numai pondul relativ a crebrilor, dară și raportul dintre pondul crebrului bărbaților cu a femeilor.

Pentru firea sufletului colectiv al națiunelor, nu e indiferent dacă amândouă secsurile, în privința spirituală, stau aproape sau dacă le disparte o diferență însemnată. O societate, în care bărbații sunt totul, femeile înse nu însemnează nimic, sau puțin, se va putea rîdica, negreșit, la culmea științelor; înse în privința manierilor sociale, va rămâne în urma acelei societății unde femeile sunt mai apropiate de bărbați.

La Germani se află o frapantă diferență între greutatea creierului bărbaților și greutatea creierului femeilor (adică 1499 și 1160 de grame), la Francezi pondurile creierilor amânduror sexurilor s'apropie frapant (adică 1338 și 1206 grame).

Creierul unui German este cu 339 gr. mai greu de cât al Germanei, pe când creierul unui Francez preponderază numai cu 134 gr. pe al al unei Franceze. Francezul e mai puțin masiv de cât un German, prin urmare și creierul său trebuie să fie mai ușor de cât al Germanului. Bărbații în Franța și în Germania sunt, în privința spirituală, aproape echivalenți; însă femeia franceză este în privința spiritului și a manierei distinse, mult mai superioară unei Germane, și apropierea de care se bucură femeia franceză, în privința spiritului de spiritul barbatului dă sufletului colectiv al națiunii franceze un tip special.

Caracterul poporului francez este foarte diferit de al Germanilor; înse cea ce îl determină nu este numai calitatea specifică a creierului, ce și raportul; în care se află creierul femeilor cu al bărbaților. De acolo rezultă influența femeilor asupra vieții zilnice. Francezii sunt un popor spiritual, elegant, inteligent, vioi, un popor căruia îi e urită intemperanța și pedantismul.

Germanii știu multe specialități, și totul ce știu, știu

și fond; sunt înse un popor greoiu, visător, materialist, sunt saū neghiobi saū prea șireți, escelează prin pedantism și formalism. — Dacă germanele prin cerebru ar fi așa de apropiate barbaților germani, precum sunt Francezele în raport cu Francezii, s'ar pute spera, că caracterul Germanilor să se apropie de caracterul Francezilor. Nu s'ar pute face ca Germanii să se identifice cu Francezii, căci divergențele climatului și a rasei n'ar admite acestea, însă manifestațiunile sufletului colectiv al națiune germane s'ar forma alt-fel și s'ar apropia de acel al națiunei franceze.

La Țigani diferența pondului a amândouă secsurile este neînsemnată. Dacă privim pe acest popor, mai de aproape, ne convingem că influența femeilor asupra comunităței, este foarte însemnată, că dominațiunea barbaților rezultă aproape numai din preponderanța lor fizică, că viața sufletească a acestui popor nomad se manifestează prin concordanța amânduror secsurilor, că sufletul colectiv al acestui popor nu se manifestează prin preponderența calităților caracterului barbaților asupra celui a femeilor, ci numai prin contopirea amândurora.

Femeile bătrâne, adivaratele isvoare ale reuăților celor mai gioase, diavolice, ale șereclului și șarlatanismului, se bucură în șatra lor, de o influență de care aiurea, rar o femeie bătrână s'ar pute bucura. Aceasta prabează cât de aproape stau ele cu barbați, în privința spirituală, și ce enormă influență esercită ele asupra sufletului colectiv al națiunei.

Robert Knox în „The Races of Man“ zice despre Țigani, că ei au descoperit misterul de a trăi pe conta muncii altora.

Țigani nu sunt în exclusiva posesiune acestui mister, înse ei înțeleg mai bine de cât oricine a trăi de munca altora.

și de unde provine acest fenomen, acest caracter specific al sufletului colectiv al acestei națiuni?

Principalmente de acolo, că capul lor, fiind relativ mic, este o specifică formațiune, și apoi de la însemnata influență, ce exercită sexul femeesc asupra bărbaților, din cauza organizațiunii cerebrului, care le pune alătura cu bărbații.

După cercetările lui Francisc Galton, cupriuse în uvratul său „Englischmen of science London 1874“ se găsește la omenii cu spiritul activ, și cu capete mici, mult mai multă energie de cât la acei cu capete mari.

Și după observările doctorului Edvard Reich, cea mai mare energie au acele popoare, la care femeele, în privința capului și cerebrului, stau mai aproape de bărbați.

Țiganii fac neaparat parte din cele mai energice popoare; ei sunt poate cea mai energică rasă dintre toate rasele, care populează Europa; însă cerebrul lor este mult mai ușor de cât acel al orî căruî locuitor din Europa. La nici un popor de pe continentul nostru, pondul cerebrului femeilor nustă mai aproape de cel al bărbaților, ca la țigani.

A. Hovelacque (*Sept erânes tsiganes în Revue d'antropologie 1874*) a măsurat crauiul țiganilor în toate direcțiunile și a găsit, că este foarte mic, și că are osul frontal puțin dezvoltat, adică fruntea îngustă. Din punct de vedere fizionomic, D-sa deosebește două tipuri de țigani: unul cu fața mai ovală, fină, trăsăturile feței marcante, nasul său numit de vultur, și un alt tip mai vulgar.

Dr. Reich, în studiile sale, trage din cele observate concluziunea, că Țiganul, în genere, este incapabil de a se ridica la înțelegerea lucrurilor mai înalte, căci el este incapabil de a găsi, în interiorul lui, motive morale mai înalte pentru faptele sale, că el este stăpânit de afecte

gioase, vulgare, și că găsește în femeele rasei sale, companioanele cele mai potrivite pentru a ast-fel de viață; că la țigani se găsesc conducători, și conduși, că cei din tătă aparțin unui tip mai fin, cei din urmă unui tip mai brut, că cei din tătă formează un element motor, cu conștiința motivelor acțiunilor lor, cei din urmă un element împins, condus fără cunoștința motivelor faptelor lor

Ast-fel sunt elementele sufletului colectiv a rasei Țiganilor.

Spiritul unei rase se deosebește de spiritul alteia, și din cauză că, la fie-care categorie, organele cerebrului se deosebesc în privința mărimii, dezvoltării și organizării lor.

În țările, unde oamenii, în termin de mijloc, au craniul regulat boltit, osul frontal bine format, occipitalul minim, craniul oval însă nu prea mare, acolo domnește sentiment, poezie, înțelepciune, și plecare pentru tot ce e frumos și romantic; unde din contra, predomină craniul turtit, occipitalul prea dezvoltat, acolo domnește înclinațiunea spre plăcerile sensuale, și în genere înclinațiunile triviale; înse unde osul frontal cu oasele parietale sunt dezvoltate, în mod preponderent, capul fiind de almintrelea cam lat (turtit), acolo populațiunea probează o înțelegere predominantă de proză, n'are sborul înalt al sentimentelor, nu se poate inspira de nimica, prin urmare nici nu poate încânta pe alții.

Dr. Reich găsește, că la toate popoarele cu craniul proporționat și frumos boltit, femeile se apropie mult mai mult de bărbați de cât la națiunile prosaice, cu craniul turtit și fruntea mare.

Acele rase, națiuni sau clase ale popoarelor, la care occipitalul cu cerebelul este predominant dezvoltat, în raport

în regiunea superioară și frontală a capului, acele se ocupă, aproape exclusiv, cu nutriția, și sensibilitatea, cu procurarea mijloacelor necesare acestui scop, nutresc pasiunile vulgare, voracitatea și sensibilitatea.

Ast-fel de națiuni civilizate, însă cu viață animală, ne arată o imagine specifică, în cea ce privește statistica moralității. Spiritul unei asemenea națiuni, nu este apt de a se rădica în sfere mai înalte, din contra, se află totdeauna dispus la ceartă cu instituțiunile sociale, mai ales dacă în mijlocul ei se găsesc tot-o-dată și reprezentanți ai craniurilor cu dezvoltare superioară. Cu cât e mai mare numărul indivizilor cu craniurile turtite, fruntea mică și occipitalul relativ prea dezvoltat, cu alte cuvinte, cu cât e mai mare numărul indivizilor cu cerebelul preponderant dezvoltat, însă cu cerebrul relativ nesuficient dezvoltat, cu atâta va fi mai mare numărul crimelor organelor.

Deja F. I. Gall privea cerebelul ca reșidența instinctului reproducției, adică a sensibilității.

După Ianison mărimea și elasticitatea cerebelului, ne dă măsura puterii generatrice, prin urmare barbații și femeile, a căror cerebel n'a ajuns la mărimea normală, ar face bine de a rămâne necăsătoriți.

Thomas Leycock conchide, din cercetările sale proprii și ale altora, că cerebelul, fiind centrul vieții vegetative și a tuturor instinctelor organice, stă în relațiune directă cu impulsurile sexuale.

L. A. Gosse conchide, din întinsele sale cercetări, că înmărmărea și transformarea artificială a craniului copiilor, în nașterea lor, are o influență asupra sănătății, inteligenței și pasiunilor individuale. Dacă partea anterioară și superioară a craniului se deprimează câtuși de puțin

se pare că această depresiune, are o influență vătămătoare asupra armoniei forțelor intelectuale, și că favorizază dezvoltarea pasiunelor turbulente, și din contra, o mediocră depresiune a occipitalului, nu numai că nu vatămă dezvoltarea forțelor intelectuale și a civilizațiunei, din contra, după împregiurări, chiar le favorizază. Se pare ca dezvoltarea abnormă și artificială a crebrului favorizază mai mult sau mai puțin dezvoltarea plăcerilor rele.

Toate aceste împregiurări probează, cu cea mai mare siguranță, că sufletul colectiv al unui popor, diferă după preponderența dezvoltărei uneia din părțile crebrului la o parte a poporului, la un strat, sau la o singură castă, și că statistica morală trebuie să ne dea rezultate diferite, după raportul, în care stau organele.

Perfecționarea culturei și moralei unei vițe, unui strat de popor, sau unei națiuni, se bazază pe perfecționarea organismului fizic, și, în special, pe perfecționarea crebrului, prin urmare și a craniului. Lumea civilizată nu se simte chemată, a forma artificial craniul copiilor nou născuți, spre a provoca o dezvoltare mai însemnată a părților superioare și anterioare ale crebrului, spre a preveni ast-fel o dezvoltare predominantă a cerebelului

Aici trebuie lucrat prin buna creștere și cultură, mijloace care lucrează încet însă sigur.

Acest progres însă presupune și oare care progresare a bogăției naționale. Esperiența ne învață indestul, cât de puțină e influența bunei creșteri, a instrucțiunei și a religiunei, acolo unde lipsește mizeria. Pretutindene unde națiunî întregi, sau numai oare care straturî din ele, progresază pe calea intelectuală, și morală, videm că primitiva formă a craniului suferă niște schimbări, că fruntea și partea superioară a capului se dezvoltă, pe când părțile posterioare ale capului nu se dezvoltă cu pas egal.

Dacă privim în un mod, ori cât de superficial, popoare

întregi, sau numai clase întregi, ne convingem curând, că mărimea capului lor stă în proporțiune determinată cu mărimea corpului. Raportul dintre acestea ne dă, considerând și alte momente, măsura pentru evaluarea gradului cultivei intelectuale și morale.

Vedem, afară de aceasta, că gradul și felul moralului se află în raport foarte strâns nu numai cu formațiunea capului dară și cu mărimea lui relativă.

Carol Gustav Carus face următoarele observațiuni, asupra relațiunilor, dintre mărimea craniului și viața psihică a omului. Craniul în general mare, însă cu oasele frontale mai accentuate, ne dă tot-dea-una un prognostic favorabil, pentru puterea intelectuală. La oamenii cu sentimente mai călduroase, cu plecări pentru arte și religiozitate, la oamenii care intră în viață cu dorul de a iubi și de a fi iubiți, la aceia vom vede o însemnată dezvoltare a capului superior. La ființele musculoase cu nasul mai incult și grosier, găsim occipitalul mai dezvoltat, de cât părțile anterioare ale capului. Mai pe urmă, așa ca Carus, unde găsim în genere craniul mic, se poate face prognosticul nefavorabil, pentru dispozițiunile intelectuale, numai dacă prin o mare fineță de modelare, și impregiurări foarte favorabile, nu s'ar compensa micșorimea craniului.

Între craniurile cele mici, la care tocmai părțile anterioare ale capului, sunt relativ mai puțin dezvoltate, de cât celelalte părți ale capului, nuse poate zice nimica însemnat. Tocmai cu ast-fel de craniuri sunt înzestrate ființele, în care, orî ce suflare a vântului, sau aprinde sau războie sentimentele nemotivate, căci fiind lipsite de lumina care dă moralul cult, devin focarul diferitelor pasiuni.

Despre dănsese s'ar pute zice „Malum est error“ a lui Spinoza; unul reul care îl fac ele, este mai mult eroare, și

chiar greoaia justiție consideră, la as-fel de ființi, mai mult, eroarea de cât reul, și retrage mâna sa pedepsitoare.

O mare parte a mizeriei morale, în societatea noastră, o datorim acestor capete, și cine are darul observării, și cine au avut ocaziune de a observa capete din sferile mai înalte, și din sferile mai joase, găsește destul material, pentru cugetări foarte triste.

Cine a măsurat felurite craniuri, sfârșește Carus, a avut ocazie de a se convinge, că se poate găsi forțe intelectuale și însemnate talente, chiar acolo, unde craniurile, în genere, sunt mai mici, înse părțile anterioare ale capului bine dezvoltate.

Din contra unde, pe lângă craniurile mici, părțile anterioare ale capului sunt puțin dezvoltate, acolo găsim niște individualități, din care o creștere îngrijită și împrejurări favorabile, pot crea ființi folositoare societății, însă fără vre o inițiativă morală, și în stare de a deveni niște ființi meprisabile, dacă o influență esterioră și moralizatoare le ar părăsi.

Aceste cuvinte ale lui Carus au mare însemnatate, pentru studiul sufletului colectiv al unui popor.

Națiunile sau straturile unei națiuni, au cu atâta mai multă rațiune, cu cât e mai mare numărul indivizilor, la care partea anterioară a capului, e proeminentă; acele au mai mult sentiment, caracter receptiv și comunicativ, dacă părțile superioare ale capului sunt proeminente; și au instincte animale, cu cât este mai mare numărul indivizilor, cu occipitalul predominant.

N. Juravski

(Va urma)

ANIVERSARA SOCIET. ȘTIINȚIFICE LITERARE
„A S A C H I“
DIN ORAȘUL PEATRA JUDEȚU NEAMȚ

„Verba volant
Scripta manent“

Aventul științific și literar care a început a se manifesta în mai toată țara, necesitatea reală a unei propășiri pe această cale, a determinat pe câțiva bărbați din orașul și județul nostru, a lua inițiativa înființării unei societăți științifice-literare în orașul nostru; în adevăr, în izolarea în care acest oraș se află, comerțul științific și literar era foarte dificil; preocupările constante ale tuturor, aproape exclusiv de micile afaceri ale zilei, nedeprinderea cu speculațiunile de un ordin mai superior, a dat naștere deci, și mai presus de toate, datorită ce ni se impune de a urma calea, pe care primii apostoli ai renașterii, au deschis-o cu atâte sacrificii și în timpuri atât de grele; spre realizarea acestor videri a trebuit să se aleagă un mijloc paturnic.

Acest mijloc nu era și nu pute să fie absolut altul de cât înființarea unei societăți științifice și literare, care să promoveze membrilor săi prin întruniri științifice, prin lecturi, prin scrieri, o distracțiune plăcută și bine-făcătoare. Constatându-se că în asemenea societăți, găsirea unui asemenea mijloc, pentru localitatea noastră, era cu atâta mai trebuitoră, cu cât, se știe, că în localitățile izolate, lipsite de legături sau comunicații cu centrurile de cultură, lipsite de instituțiunile ce țin mișcarea intelectuală în curent și prezintă o mare variațiune sub raportul distracțiilor și ocupațiilor de tot felul, în aceste localități necesitatea contactului științific și literar este imperios reclamat.

Acesta a fost și este scopul instituirii societății științifice literare: „Asachi“. Promotorii și inițiatorii acestei societăți s'au luat de patron pe nemuritorul *Gheorghe Asachi*, acest mare apostol al disvoltării și renașterii noastre intelectuale, acest apostol care jumătate secol adus și ținut stindardul culturii naționale; acest apostol întemeitorul al scoalelor naționale și începătorul literaturii Române în Moldova.

Promotorii și inițiatorii acestei societăți, s'au pus asemenea sub scutul lui *Gheorghe Asachi*, pentru a face să stea vie figura acestui ilustru, irudit și virtuos barbat în memoria fie-cărui Român, iar pe de alta a fi pilda învățătoare și îndemnuătoare la muncă pentru noi membrii societății Lui.

Sub aceste împrejurări și motive s'a constituit societatea „Asachi“ și s'a inaugurat existența sa la 5 Decembre 1880.

Pentru susținerea ei și atingerea scopului propus membrii ei s'au impus mari și variți sacrificii.

Ocupațiunile și lucrările în primul an au fost mai mult în sinul seii.

Ca rezultat a lucrărilor sale, ca beneficiare și a concetățenilor nostri și a țerei, societatea noastră în primul an a ținut 8 prelecțiuni publice asupra mai multor materii științifice, literare și sociale; iar la 10 Aprilie a. c. a început și publicarea unei reviste odată pe lună.

Numerul membrilor seii ordinari și donatori crește pe fie-ce zi. — Revista a început a corespunde așteptărilor societății.

Asemenea societatea a pus începutul unei biblioteci; a numit mai mulți membri corespondenți în țară și străinătate.

La 5 Decembre a. c. după statut, urma să se serbeze aniversarea sa și existența de un an a acestei societăți; ea s'a serbat. Iată și istoricul serbării.

După lucrurile și măsurile pregătitoare, la 5 Decem-
bro ora 12 din zi, Dl. Calistrat Hogaș, membrul socie-
tății a ținut o prelecțiune publică în sala teatrului: *Des-
pre dezvoltarea națională a Românilor*; iar Vineri sara 4
suront în ajunul aniversării, Dl Ioan Negre, a dat lec-
tura părții I. II și III din: *Vița, lucrările și scrierile lui
Gheorghe Asachi, patronul societății.*

Nămăbătă sara 5 curent ora 7, s'a luat un ospet, în
sala teatrului, între membrii societății.

Sala era frumos decorata; scena prifăcută într'o pădure,
iar în fața pădurei strălucea portretele M. M. L. L. Re-
gele și Regina, și a nemuritorului Gheorghe Asachi, lu-
rat de Dl Ioan Partene membrul societății. Decorarea
salei s'a făcut după planul și conducerea D-lui Mihai Se-
gute inginer șef al statului și membru societății și a D-
lui I. Rada profesor.

La ospet Dl. I. Negre a continuat și terminat interesanta
sa dezertație asupra lui Gheorghe Asachi.

Conform programei serbării, primul tuast s'a rădicat
în onoratarea M.M. L.L. Regele și Regina de cătră Dl.
membru Colonelul Gh. Boteanu; un tuast pentru armată
de C. Hogaș, Dr. Cantemir unul pentru șeful cabinetu-
lui Ioan Brăteanu, unul de Dl. I. Negre pentru Ermiona
Edgar Quinet, născută Gh. Asachi, ficia nemuritorului
Gh. Asachi și pentru alte persoane meritoare și potrivit
cu scopul serbării și al societății

În timpul tuastelor o surprindere pre cât de mare și în-
lmourătoare pre atata și de curăjetoare pentru membrii
societății; aceasta surprindere era telegrama representan-
ților națiunei salutând cu multă căldură și afecțiune figura
măreată a lui Gheorghe Asachi, serbătorită de mem-
brii societății și aplaudând pe membri pentru această fru-
moasă inițiativă, exprimând tot odată dorința ca memoria
lui Asachi să se eternizeze prru un monoment

Indată după ridicarea tuastului pentru mandatarii țerei, s'a și admis dorința deputaților, după propunerea D-lui Alecsandru Macarovici, sub-scriindu-se imediat 3000 fr. luându-să, și decizie ca să se arăte mandatarilor țerei că lor li se cuvine de drept onoarea inițiativei și constituirii unui comitet pentru ridicarea monumentului.

Toate actele privitoare la serbare să publică aci, iar dezertațiile D-lor C Hogaș și I. Negre, se vor tipări în numerile viitoare.

Acesta este istoricul serbării și aceste sunt rezultate activității societății sale. Ea va pune toată stăruința spre a produce rezultate și mai multe,

MEMBRII INSCRIȘI ÎN PRIMUL AN

I.

D-na Ermiona E. Quinet membră de onoare.

II.

MEMBRII ORDINARI

Dem. Cantimir Doctor

Lascar Radu Vechi Magistrat

Ioan Negre Profesor

Vasile Cristodulo vechi Magistrat

Calistrat Hogaș Profesor

Neculai Tomescu Idem

V. C. Buțureanu Idem

Ioan Georgian Idem

N. Juravschi Idem

Ioan Criveț Idem

Ioan Radu Idem

Grigore C. Buțureanu Idem

Victor Dogaru Revisor Scolar

Mauolachi Halunga Institutator

N. Busuioc Idem

Ioan Mancăș Idem

Dimitrie Nicolau Idem

Iconomu Neculai Ionescu Idem
Dimitrie Apostolide Doctor
Stefan Predescu Idem
Dimitrie Brăilov Idem
C. Ivlev Veterinar
Mihai Segeti Inginer
Ioan Costescu Idem
Emanoil Vărgolici Idem
Ioan Parteni Idem
Anastase Petrescu Idem
Fundăteanu Idem
P. N. Niculescu Idem
Josef Tr Camner Farmacist
Lascar Vorel Idem
I Canie Idem
Josef Camner fiul Idem
I. Caragiale Revisor Scolar
Grigore Lazu Advocat
Gh. Boteanu Colonel
Dimitria Nicolau Maior
N. N. Albu Agronom
Nicu Brădescu Idem
Moriți Caț Comerciant

III.

MEMBRII DONATORI

Enache Cantimir mare Propietar
Al. Macarovici Idem
Nicolai Roseti Rosnovanu Idem

MEMBRII CORESPONDENȚI

Ioan N. Vărgolici profesor Bărlad
Emenoil Leonescu Idem Botoșani
Vasile Lovinescu Idem Folticeni
Ioan Sbira Idem Cernăuți
Isidor Parteni student la facult. Cernăuți

DEPEȘA DEPUTAȚILOR CAMEREI

L-lui Doctor D. Cantimir

Președinte Societății „ASACHI“

Avem fericirea a vă saluta ziua în care serbați aniversara Societății „ASACHI“. Lucrul D-voastre, dea D-zeu a fi un început mănos, pentru ca partea de peste Milcov se poată și ea a'și împlini recunoștința datorită barbatului aceluia care a lucrat atâta pentru cultura poporului. Țara îi este recunoscătoare. Memoria Lui fie neperitoare. Un monument se semnaleze figura iubită a lui ASACHI. Trăiască societatea!

Deputații Camerei Române: Chișu, V. A. Urechia, Iorgu Radu, *Senator* Șendrea *Senator*, N. Fleva, D. Cariagde, Măldărescu, Gusti,, Lupu Lupescu, S. Ghiorghiu, T. Boiu, A. Vizante, C. Nacu, N. Guran, N. Locusteanu, Dimancea, I. F. Robescu, V. Buzdugan, V. Ghiorghian, B. Iepurescu, P. Zamfirescu, P. Nicolau, Mazescu, N. Iouescu, G. Sefendache, Aghioglu, C. Comaneanu G. Heliade, P. S. Aurelian, N. Nicorescu, G. Gozadini, N. Gane, D. I. Ghica, D. Ghiani, C. Radu, G. Livezianu, I. Codrescu, I. Ionescu de la Brad, G. P. Mantu, I. Agarici, Dr. Polizu, Dr. Sergiu Dr. N. Maldarescu, Maniu, A. A. Teriachiu, Em. Morîșun, A. Ciolacu, S. Constandan, P. Marghiloman, N. Catargi, A. Buescu, General D. Leca, G. Farcășanu, R. C. Patarlagianu, Enache Cantemir.

Depeșa D-lui Dimitrie Gusti

Președintelui Societății „ASACHI“,

Aniversarea Societății ASACHI, fie salutată pentru inițiativa sa la memoria barbatului care atâta a lucrat pentru Moldova și România, și fie semnalul unui monument pe care datorim a-l ridica.

Gusti.

Scr soarea D-lui membru I. N. Vargolici.

Bărlad 1881 Decembre 2.

Domnule Presedinte!

Am primit cu deosebita mulțumire adresa D-voastră No. 8 prin care anuncindumi serbarea aniversară asociației „ASACHI“ imi

faceți onoare de a me invita pentru ziua de 5 Noembrie curent la ospățul ce se va da între membrii societății, cu ocazia acestei serbări, sunt cu mare regret că nu pot veni de astă dată, spre a lua parte cu D-voastră și ceilalți membri la această serbare a aniversării societății.

Urez societății ASACHI ani mulți, plini de cele mai mănoase fructe, pe calea științifică și literară, pentru binele și prosperitatea națiunii Române, pentru fericirea încercatei noastre țări, Românie liberă și independentă.

Exprim sentimentele mele, de adânc respect memoriei nemuritorului *Dr. Asachi*, întemeietorul scoalelor naționale și începătorul literaturii Române dincoace de Milcov.

Doresc Dv. și celorlalți colegi membri se petreceți ospățul în cea mai deplină mulțumire. Se inchinați un toast, pentru întâlnirea noastră, într'un cuget a Românilor, spre a asigura viitorul și prosperitatea Patriei. Iar efectul ospățului, se contribuie a strânge mai mult legătura între membrii societății ASACHI, în scopul binele public.

Bine-voiși D-le Președinte, a fi interpretul vorbelor mele, pe lângă adunarea membrilor societății, ce vor lua parte la serbare.

Suma de doi-spre zece lei pentru întâmpinarea cheltuielilor, vă rog să primiți de la biuroul postal Peatra, după mandatul No. 27 să vă expediat biuroului de aici

Primiți asigurarea destinselor mele stime.

I. N. Vârgolici

Depeșa D-lui membru Dogariu

Președintelui societății „ASACHI” Piatra

Regret că n'am putut veni, sunt însă cu inima între voi, urez prosperitate societății, frăție și neclintită unire între membri

Dogariu.

Scrisoarea D-lui Membru Gr. C. Buturianu

Iassi 1881 Decembrie 4,

Domnule Președinte!

Am primit cu multă plăcere invitațiunea Societății ASACHI să sere aveți onoarea a o presida; cu părere de rău însă nu pot participa la a doua serbare a inaugurării sale, din cauză că nu de-

leam de timp

Vă rog însă aratați adunării Societății „ASACHI” urările mele de o viață îndelungată, și, deși, departe de ea, dară se mă consider ca în mijlocul ei, căci cu suflet sunt și voi fi pentru prosperitatea ei; lucrarea începută de ea știu că e grea, dar totul la început e greu, cu voință și perzistență greutatea se înlătură, curaj dar și la lucru, nobila misiune a membrilor acestei societăți de a răspândi lumina și prin straturile provinciale, este cu mult mai anevoioasă de cât prin părțile luminate, cătră această țintă fiind îndreptată mai ales acțiunea societății, umbra măreață a lui Asachi va întovărăși, colinda și urările setenilor prin colibă și bordeie, îl va deștepta și și va cunoaște pe incetul drepturile și datoriile sale.

Urând prietinelor mele, membrii Societății „ASACHI” sanatare le doresc spor la lucru.

Gr. C. Buturiam

Depeșa membrilor societății cătră mandatarii țerei

D-lor Gh. Chișu și A. Ureche. București

Societatea „ASACHI” exprimă sentimentele sale de recunoștință și gratitudine destișilor barbați de stat și legislatori, care au salutată și s'au asociat la serbarea aniversară a ei

Asachi este incarnațiunea națională în tot ce are Moldova ca știință, litere și arte.

Vieța sa întregă a consacrat-o la cultura și prosperarea patriei sale.

Scoala, focariu al civilizațiunei, este unul din monumentele sale nepritoare, care ilustrează fecunda sa activitate. Țara este datoare a eterniza memoria acestei ilustrații patriotice, trasmițind-o posterității prin un monument ce trebuie a i se înalța.

Fruntașilor țerei le revine de drept această onoare.

Propunerea Dv. admitându-se cu intusias, societatea a oferit imediat 3000 fr.

Membri societății: Dr. Dem. Cantimir, Lascar Radu, Ioan Negre, Vasile Cristodilo, Calistrat Hogaș, Alesandru Macarovici. Colonel Gh. Boteanu, Maior Dem. Nicolau, Manoil Halunga, Mihai Segeti, Lascar Vorel, Vasile Butureanu. Neculai Tomescu, Ioan Ghiorghian, Ioan Costescu, Emanoil Vărnolici, Anastăsă Pitrescu

Dr. Dem. Apostolide, Dr. Pradescu, Dr. Brailov, C. Ivlev, Necu-
tai Busuioc, Ioan Mancăș, Demitrie Nicolau, Necu'tai Juraschi,
Economul N. Ionescu, Fundătaun M. Caragiale, I. Tr. Camner,
Dan Partene, Nicu Albu, Nicu Brădescu, Iosif Camner fiul, Gri-
goru Lazu, Vasile Valeanu, Ioan Radu, P. N. Niculescu, Gheorghe
Ivanariu, Zaharia Zapisescu

*Alocutiunea D-lui Colonel Gheorghe Boteanu, la recepti-
unea în sinul societății «ASACHI» ca membru ordinar*

Domnule Presedinte!

Domnior Membri!

Prezența mea aci, justificată prin votul unanim al aces-
tăi onorabile societăți, îmi dă dreptul de a veni înain-
tea D-voastră, și a vă exprima mulțumirile mele, atât
pentru gracioasa stimă, ce mi-ați acordat, cât și pentru ati-
tudinea cordială, cu care ați deschis porțile acestui cerc
de lumină, în care ați bine voit a mă admite.

Sunt indoit fericit, Domnilor, de a mă găsi în mijlo-
cul D-voastre și cu deosebire în această zi mare, în ca-
re, uniți cu toții la un loc, vinim ca să aducem sacrifi-
ciul nostru de recunoștință virtuților neperitoare, re-
presentată prin memoria patronului nostru.

Fericit că în aceste locuri am întâlnit un Far, cătră
care pot a 'mi îndrepta în viitor pașii, aspirațiunile și
sugeriunile mele; acel far de lumină conducător de prog-
res, care duce roadele sale de la individ la individ, și
care se resfrânge în mod generos, de la indivizi la mase,
la națiuni.

Vom găsi pe toți uniți pe un câmp vast, arzind și
palpitând, pentru lupta de viață, luptă grea, anevoioa-
asă, căci e lupta luminei în contra întunericului, căci e
lupta progresului și a științei în contra prejudiciului și
a ignoranței. Curajul, perseverința apostolică, cu care v'ați
luptat, urma ca se vă unească pe toți pe acest câmp

căci toate aspirațiile mari, nobile și salutare, au mună comună, sunt surori între ele.

Bazele edificiului sunt puse: sunt săpate adânc în inima societății, viitorul privește cu satisfacțiune la operă începută, ca să inscrie pe fruntea acestui monument numile acelor care l'au rădicat.

În fața acestui monument de curând născut cu respect se oprește un nou venit, își descopere fruntea pentru a vă saluta în opera începută, și a vă ura succes și prosperitate.

Puțin impoartă dar unei cauze mari dacă forțele acestui nou venit sunt slabe sau nu. Domniele-voastre îl întindeți mâna cu sinceritate și cu vigoare, el o strânge cu rezoluțiune și afecție; decî ori cât de debilă ar fi pentru ca să coporeze alături cu D-voastră, ea vă aduce asigurarea cea mai temeinică, că nu vă va părăsi nici odată.

În unirea inimilor și a brațelor noastre stă forța lucrului, în unirea cugetelor și a aspirațiunilor noastre vom întâlni succesul, la care tindem cu toții de a ajunge.

Trăiască dar societatea în mijlocul căria am avut fericirea de a intra azi. Trăiască lucrul, căci el este viața individului și viața indivizilor, este viața statelor.

Colonel G. BOTEANU

DI. Dr. Cantimir Președintele acestei societăți, au primit butonul de argint ca Membru al Institutului Etnografic din Paris. Felicităm din inimă pe onoratul nostru Președinte pentru această nouă distincțiune.

ERATA Să se cetească la pagina 261: caracterele trichinei

În momentul de a eși de sub presă revista noastră primim următoarea adresă de mulțumire a Maestăței Sale Regale, la toastul rîdicat la banchetul societăței «Asachi» în onoarea Maestăților Lor Regele și Regina

Casa

M. S. Regelui

București 7 Decembre 1881.

Domnule Doctor

Foarte simțibil tuastului ce s'a rîdicat în onoarea Maestăților Lor, la festivitatea aniversărei Societăței Sciințifice Literare «Asachi», Maestatea Sa Regele a bine-voit a mă însărcina să vă exprim D-voastră și întregii Societăței înaltele SALE mulțumiri.

Primiți ve, rog, Domnule Doctor, asigurarea prea-ocobitei mele considerațiuni.¹⁾

Mareșalul Curței Regale

T. YĂCĂRESCU.

¹⁾ Scrisoarea a fost adresată D-lui Dr. Dem. Cantemir președintele Societății.